

vestitorul

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 octombrie

Seria I, Anul XX, Nr. 4 (252), 2014

noua biserică din horoatu crasnei

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Ziua Școlii Ardelene - 11 octombrie - pag. 4-6;

Interviu cu PSS Virgil Bercea - pag. 14-15.

Scrisoare către tineri

**Preafericirea Voastră,
Înalt Preasfinții Voastre,
Preasfinții Voastre,
Părinților,
Dragii mei călugări, călugărițe, credincioși,
tineri,**

Pentru prima dată „Crucea și Icoana Zilelor Mondiale ale Tineretului” vor fi în pelerinaj în toate diecezele și eparhiile din România. În drum spre Ziua Mondială a Tineretului de la Cracovia, ce va avea loc în perioada 15 octombrie – 1 noiembrie 2014. Este un dar minunat pentru întreg poporul român, în special pentru tineri!

„Crucea și Icoana Zilelor Mondiale ale Tineretului” au fost încredințate tinerilor din lumea întreagă de către Sfântul Ioan Paul al II lea, papă a tinerilor, cel care a instituit „Zilele Mondiale ale Tineretului”. Din anul 1984 această „Cruce” a străbătut toate continentele poposind în cele mai diferite locuri pentru a aduce mesajul plin de speranță al jertfei lui Cristos pentru mântuirea omului. Din anul 2003 „Crucea” este însoțită de „Icoana Fecioarei Maria Salus Populi Romani”, ca semn al grijii pe care Maica Domnului o poartă generațiilor tinere.

Îi mulțumim Domnului pentru acest mare dar ce ni-l face prin prezența acestor simboluri încărcate de prețuirea, venerația și rugăciunea a milioane de persoane din lumea întreagă. Pelerinajul „Crucii” și al „Icoanei” prin România este o ocazie potrivită de rugăciune pentru tinerii noștri și din lumea întreagă atât de încerc-

vestitorul

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Ioan Măgherușan, Silvia Pantiș

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

cați de frământările timpurilor pe care le trăim. În trecerea prin comunitățile noastre „Crucea” și „Icoana” îi invită pe tineri să participe la „Întâlnirea Națională a Tineretului Catolic” ce va avea loc la Cluj – Napoca în anul 2015. Totodată, este un prilej poltrivi de rugăciune pentru țara noastră și pentru poporul român, asupra căruia invocăm binecuvântarea lui Dumnezeu prin mijlocirea Preasfintei Fecioare Maria.

Tuturor tinerilor, și nu numai, adresez invitația de a se apropia de „Cruce” și de „Icoană” acolo unde vor poposi, după programul pregătit. Prezența „Crucii lui Cristos” să ne unească în rugăciune și în mărturia creștină pentru ca, așa cum ne îndeamnă Sfântul Părinte Francisc, „să ne manifestăm bucuria Evangheliei care transformă lumea”.

Haruri și binecuvântari de la Domnul

† **Virgil Bercea**
Episcop

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2014

NOIEMBRIE

Universală: Pentru ca persoanele care îndură singurătatea să experimenteze apropierea lui Dumnezeu și sprijinul fraților.

Pentru evanghelizare: Pentru ca tinerii seminariști, călugării și călugărițele să aibă formatori înțelepți și bine pregătiți.

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Credința creștinului merge în întâmpinarea Domnului înviat

12.10.2014

Iubiți frați și surori, bună ziua!

În Evanghelia din această duminică Isus ne vorbește despre răspunsul care este dat la invitația lui Dumnezeu – reprezentat de un rege – de a participa la un ospăț de nuntă (cf. Mt 22,1-14). Invitația are trei caracteristici: *gratuitatea*, *generozitatea*, *universalitatea*. Invitații sunt mulți, dar are loc ceva surprinzător: niciunul dintre cei aleși dinainte nu acceptă să ia parte la sărbătoare, spun că au altceva de făcut; mai mult, unii arată indiferență, înstrăinare, chiar deranjare. Dumnezeu este bun față de noi, ne oferă gratuit prietenia Sa, ne oferă gratuit bucuria Sa, mântuirea, dar de atâtea ori nu primim darurile Sale, punem pe primul loc preocupările noastre materiale, interesele noastre și chiar și atunci când Domnul ne cheamă, de atâtea ori se pare că ne deranjează.

Unii invitați chiar îi maltratează și îiucid pe servitorii care duc invitația. Însă, în pofida lipsei de adevărate a celor chemați, proiectul lui Dumnezeu nu se întrerupe. În fața refuzului primilor invitați El nu se descurajează, nu suspendă sărbătoarea, ci repropune invitația lărgind-o dincolo de orice limită rațională și îi trimite pe servitori în piețe și la răspântiile drumurilor ca să îi adune pe toți cei pe care îi găsec. Este vorba despre oameni oarecare, săraci, abandonați și dezmoșteniți, chiar buni și răi – și cei răi sunt invitați – fără deosebire. Și sala se umple de “excluși”. Evanghelia, respinsă de cineva, găsește o primire neașteptată în atâtea alte inimi.

Bunătaea lui Dumnezeu nu are margini și nu discriminează pe nimeni: pentru aceasta ospățul darurilor Domnului este universal, pentru toți. Tuturor le este dată posibilitatea de a răspunde la invitația Sa, la chemarea Sa; nimeni nu are dreptul de a se simți privilegiat sau de a revendica exclusivitate. Toate acestea ne induc să învingem obișnuința de a ne situa comod în centru, așa cum făceau conducătorii preoților și fariseii. Aceasta nu trebuie să se facă; noi trebuie să ne deschidem spre periferii, recunoscând că și celui care stă la margine, chiar cel care este respins și disprețuit de societate este obiect al generozității lui Dumnezeu. Toți suntem chemați să nu reducem Împărăția lui Dumnezeu în granițele “bisericești” – “micuța bisericuță” a noastră – ci să dilatăm Biserica la dimensiunile Împărăției lui Dumnezeu. Numai că există o condiție: să îmbrăcăm haina de nuntă, adică să mărturisim caritatea față de Dumnezeu și față de aproapele.

Să încredințăm mijlocirii Preasfintei Maria dramele și speranțele atâtor frați și surori ai noștri, excluși, slabi, respinși, disprețuiți, chiar și cei care sunt

persecutați din cauza credinței, și să invocăm ocrotirea sa și asupra lucrărilor Sinodului Episcopilor reunit în acest zile în Vatican.

După Angelus, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori,

În această dimineață, la Sassari, a fost proclamat fericit părintele Francesco Zirano, din Ordinul Fraților Minori Conventuali: el a preferat să fie mai degrabă ucis decât să renege credința. Să îi aducem mulțumire lui Dumnezeu pentru acest preot și martir, martor eroic al Evangheliei. Fidelitatea sa curajoasă față de Cristos este un act de mare elocvență, în special în contextul actual de persecuții nemiloase împotriva creștinilor.

În acest moment, gândul nostru se îndreaptă spre orașul Genova, încă o dată lovit de inundații. Asigur rugăciunea mea pentru victimă și pentru cei care au suferit mari daune. Sfânta Fecioară Maria a Pazei să susțină iubita populație genoveză în angajarea solidară pentru a depăși greaua încercare. Să o rugăm cu toții pe Sfânta Fecioară Maria a Pazei: *Bucură-te Marie...* Sfânta Fecioară Maria a Pazei să ocrotească Genova!

Salut toți pelerinii, mai ales familiile și grupurile parohiale. Îndeosebi aş vrea să salut cordial grupul de pelerini canadieni veniți la Roma pentru Sfânta Liturghie de mulțumire pentru canonizarea lui François de Laval și Marie de l’Incarnation: fie ca cei doi sfinți să trezească în inima tinerilor canadieni fervoarea apostolică.

Salut grupul din “Office Chrétien des personnes handicapées” venit din Franța, familiile din Colegiul Reinado Corazón de Jesus, din Madrid, și pe credincioșii din Segovia, pe polonezii prezenți aici și pe cei care au promovat operele speciale de caritate cu ocazia “Zilei Papei”. Salut grupul numeros din Asociația Prietenii Sfântului Columban pentru Europa, veniți cu ocazia deschiderii celui de-al XIV-lea centenar de la moartea Sfântului Columban, mare evanghelizator al continentului european. Salut Fiicele Mariei Ajutătoare participante la capitlul general, pe credincioșii din parohia “Sfânta Maria Neprihănită” din Carenno și pe reprezentanții din Dieceza de Lodi veniți la Roma pentru hirotonirea episcopală a păstorului lor, împreună cu credincioșii din Bergami și Marne.

Tuturor doresc o duminică frumoasă. Vă rog, vă cer să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere.

Ziua Școlii Ardelene – 11 octombrie

„Școala Ardeleană a adăugat dimensiuni occidentale culturii umaniste, reînnoind legăturile romanice, secole la rând întrerupte prin jocul nefericit al istoriei”.

Cardinal Alexandru Todea

Legea adoptată de Camera Deputaților, prin care data de 11 octombrie, zi în care au fost înființate Școlile Blajului - Fântâni ale darurilor - este declarată „Ziua Școlii Ardelene”, repară din nenumăratele nedreptăți făcute Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. Adoptarea Legii se datorează inițiativii Episcopiei Greco-Catolice de Oradea și a domnului deputat Adrian Miroslav Merka.

„Subiectul <Școala Ardeleană> este atât de apropiat conștiinței națiunii noastre încât ne-am aștepta să-l întâlnim la tot pasul”, afirmă profesorul univ. Camil Mureșan. Și totuși ... timp de mai bine de 40 de ani, în perioada de martiriu al Bisericii noastre, s-a făcut tot ce s-a putut ca Biserica Română Unită cu Roma, Catedrala spirituală și culturală a românilor, Blajul, oamenii lui fără ase-mănare, cultura creată de aceștia, inclusiv Școala Ardeleană, să fie șterse din istorie, din gândul și inima românilor. În ultimele decenii manipularea istoriei este tot mai evidentă și necunoașterea continuă.

„Ziua Școlii Ardelene” impune ca adevărurile interzise atât de mult timp să fie puse în lumină, căci „nimic nu va face ca trecutul să fie altceva decât ceea ce a fost”.

Un act crucial în istoria noastră a fost Unirea cu Roma a Bisericii Române din Transilvania la 1700, act prin care a luat naștere Biserica Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. Prin Unirea cu Roma, ne-am înapoiat în Biserica Catolică de care am fost ruși, fără voia noastră, prin Schisma de la 1054.

O importantă mișcare culturală generată de Biserica Română Unită cu Roma, Școala Ardeleană, mișcare iluministă, ia ființă în Transilvania la scurt timp după Unirea cu Roma, în ultimul pătrar al secolului al XVIII-lea, exponenții ei fiind preoți și călugări ai acestei Biserici.

Printre drepturile obținute datorită Unirii cu Roma, este recunoașterea ca națiune a românilor și acordarea de burse pentru studii în marile colegii catolice din Apus. Această realitate îl determină pe Nicolae Iorga să afirme: „Fără Unirea în credință cu Împăratul nu era libertatea, prețuirea, recunoașterea demnității umane. Fără Unirea cu Roma nu erau Școlile mari din străinătate pentru ucenicii români, aspri în ale învățaturii, nu era mai ales cea mare școală pentru inima poporului nostru care a fost Roma însăși”.

Episcopul Inocențiu Micu-Klein (1692-1768) și-a dat seama că Biserica are nevoie de preoți culti, de aceea apelează la dreptul acordat românilor uniți de a trimite bursieri la înaltele colegii catolice din Roma și Viena. Printre primii bursieri a fost și Petru Pavel Aron (1709-1764), urmașul său, „un alt arhiepiscop cult și erudit, fără mândrie, smerit ca Sfinții Părinți și arhiepiscopii cei mai aleși ai Bisericii creștine”, cum l-a caracterizat Augustin Bunea, Arhiepiscop care unea vocația religioasă cu cea de cărturar. La 11 octombrie 1754 Episcopul Petru Pavel Aron va deschide la Blaj prima școală modernă în limba română, școală asemenea celor europene ale timpului, „modernă

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

nu numai ca metodă, ci mai ales ca spirit, conținut și orientare”. Școlile deschise la Blaj erau gratuite, „nici o plată de la uce—nici așteptându-se”: școala de obște, școala latinească și de preoți, școli care au devenit în timp școală primară, Liceul „Sf. Vasile cel Mare” și Seminarul Teologic. Școlile au fost gândite să devină și au devenit „izvorul nesecat de cultură pentru toată românimea”, indiferent de confesiune, că „mai toți sunt însătoșiți și flămânzi de hrana cea sufletească, pentru aceia, tuturor fiilor noștri, oricarii vor cere, trebuie a li se frânge sfânta pâine și a-i cuprinde la învățătură”, spunea Episcopul în „Înștiințare”. Școlile au fost încredințate călugărilor din Ordinul Sf. Vasile cel Mare, apreciați pentru cultura lor cu largi orizonturi. Urmașii Întemeietorilor, Mitropoliții Ioan Vancea și Vasile Suciul au continuat să dezvolte Școlile Blajului cu toate profilurile - de numele Mitropolitului Vasile Suciul va fi întotdeauna legat „Institutul Recunoștinței”. După modelul Blajului, s-au înființat școli profesionale greco-catolice în toată Mitropolia: „Preparandia” la Oradea, Liceul „Samuil Vulcan”, „Liceul Român Unit de Fete” la Beiuș și Liceul din Năsăud. Numeroși intelectuali ortodocși s-au format în Școlile Bisericii Unite cu Roma.

Între 1760-1761 Episcopul Petru Pavel Aron traduce Biblia latină, „Biblia Vulgata”, la noi, „prima traducere a unui text latin, exceptând sporadicele acte politice sau diplomatice”.

A doua generație a Școlii Ardelene este reprezentată de „Corifei”, „severii călugări porniți de pe băncile școlilor din Blaj și crescuți în asprele colegii catolice din Apus”.

Sunt diferiți ca „temperamente, talente și traiectorii biografice”, Samuil Micu Clain (1745-1806), Gheorghe Șincai (1754-1816), Petru Maior (1761-1821) și Ion Budai-Deleanu (1760-1820), dar „alcătuiesc un singur gând, o singură voință. Ceea ce unul începe, ceilalți împlinesc, continuă, propagă. În fiecare conștiință programul de preocupări și de teme trăiește integral, chiar dacă unul este mai ales filolog, altul mai ales istoric, un al treilea polemist și propagandist, iar ultimul beletrist”, afirmă George Ivașcu în „Istoria literaturii române, I”.

Aceștia au studiat la Blaj și în marile universități catolice din Occident, de unde se înapoiază în țară cu doctorate în Teologie și Filozofie și cu dorința de a crea și de a da o direcție culturii române.

Samuil Micu este primul dintre cărturari care a trebuit să depășească greutățile începutului. El și toți ceilalți au scris lucrări cu caracter religios, istoric, lingvistic, filozofic și didactic, iar I. Budai-Deleanu și opere beletristice.

Reprezentanții Școlii Ardelene s-au bucurat de prietenia și sprijinul Epis-copilor Diecezei de Oradea, Ignație Dărăbant și Samuil Vulcan. Oradea era

la vremea aceea un însemnat centru cultural iar Episcopia Greco-Catolică avea în subordinea ei secțiunea românească a Tipografiei Universității din Buda, unde a trimis ca cenzor pe Samuil Micu și corector pe Gheorghe Șincai.

Din numărul impunător al lucrărilor „Corifeilor”, ne sunt în atenție Operele teologice, scrieri originale, mai ales volume de predici, sau traduceri. Lui Samuil Micu îi datorăm prima traducere a operei „Imitatio Christi” de Thomas Kempis. Tot Samuil Micu a tradus și a tipărit, în 1795, Biblia, cunoscută sub numele de „Biblia de la Blaj”. Traducerea „se ridică și uneori chiar întrece frumusețea literară a celei de la București-1688”.

Operele istorice „Istoria, lucrurile și întâmplările românilor” a lui Samuil Micu, „Hronicul românilor și a mai multor neamuri” a lui Gheorghe Șincai și „Istoria pentru începutul românilor în Dachia” a lui Petru Maior, spre deosebire de cronicile anterioare, care se limitează la provincii, prezintă istoria tuturor românilor încadrată în contextul european.

Prin „Hronicul românilor și a mai multor neamuri”, Gheorghe Șincai realizează „cel mai complex edificiu de erudiție a istoriografiei românești până la opera lui Nicolae Iorga, monumentul istoriografiei Școlii Ardelene”, eruditul călugăr fiind „un Iorga al veacului al XVIII-lea”.

Opera a fost scrisă în două limbi: română și latină prin latină se adresa învățaților străini. Istoriografia europeană i-a oferit lui Șincai argumentele latinității și continuității neîntrerupte a românilor în spațiul daco-roman, argumente convingătoare în fața oricărui istoric străini. Străbătută de un cald patriotism, opera este deosebit de apreciată de Nicolae Iorga: „Această lucrare e din cele mai bogate, din cele mai muncite, din cele mai cinstite ce se pot închipui. E un admirabil repertoriu, o culegere de izvoare din cele mai îmbelșugate, la care se recurge încă astăzi și se va recurge încă multă vreme”.

„Corifeii” au reușit să cuprindă „tot ceea ce era înnoitor și mobilizator în istoriografia Școlii Ardelene”, cu ei istoria a încetat să fie o povestire, a devenit „o analiză critică a faptelor și a izvoarelor”. Ei au deschis o cale pentru cei care aveau să-i urmeze, impunând un simț înalt al adevărului ... Același lucru temeinic l-au realizat și în Lingvistică.

Pentru a sublinia originea latină (pur latină) a limbii române, Micu a elaborat un sistem ortografic etimologic. El este primul învățat român care publică o carte în limba română, scrisă cu litere latine, este „Carte de rogacioni” (Viena, 1779). Tot el redactează la Viena, împreună cu Gheorghe Șincai, prima gramatică tipărită a limbii române: „Elementa linguae daco-romanae sive valachicae” (1780). Samuil Micu a descoperit legile fonetice ale evoluției limbii din latină în română.

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Prin această gramatică s-a făcut cunoscută lingvisticii străine latinitatea limbii noastre. Au intervenit pentru îmbogățirea vocabularului prin neologisme de origine latină. Tot Micu este cărturarul care a creat primul nostru vocabular filozofic.

Samuil Micu a fost și cel dintâi lexicograf al nostru. Cunoscutul „Lexicon” de la Buda, 1825, primul nostru dicționar etimologic, îi aparține în cea mai mare parte. Ca să fie terminată lucrarea, înainte de a muri, a încredințat-o Canonicului orădean, Ioan Corneli.

Capodopera literară a secolului al XVIII-lea, la noi, este „Țiganiada” lui Ioan Budai-Deleanu, pe care George Călinescu îl caracterizează astfel: „un spirit cu desăvârșire occidental, cărturar de întinsă cultură, cu preocupări istorice, drept și filologie, un veritabil om de litere”. Cunoștea literatura universală de la paginile Antichității la literatura modernă: italiană, franceză, germană, spaniolă și polonă. A creat prin „Țiganiada” întâia noastră operă beletristică de înaltă valoare nu numai pentru noi, dar și pentru Iluminismul european, unde stă alături de epopeile eroi-comice ale literaturii europene.

Cuprinzând tot ce a creat Școala Ardeleană, Nicolae Iorga va spune: „În Ardeal nu e un mănunchi, ci o pleiadă, nu e un predicator în pustie, cu câțiva ucenici răzleți, ci profeți serbătoriși se încunjură de ucenici înțelegători și devotați, cari repetă cuvântul auzit, îl tâlcuiesc pentru alții, scot dintr-însul adevăruri noi”.

Învățămintul întemeiat de Biserica Română Unită cu Roma în Ardeal a avut influențe directe asupra întregului teritoriu românesc, inclusiv în Muntenia și Moldova, unde nu existau școli în limba română decât în slavonă și greacă. Din Ardeal, dar mai ales din Blaj, au plecat profesori pe tot cuprinsul românesc: Gheorghe Lazăr și Florian Aaron la București, Aron Pumnul, la Cernăuți, unde va fi profesorul lui Mihai Eminescu, Simion Bărnuțiu, la Iași, Ion Trifu Maior, tatăl lui Titu Maiorescu, la Craiova, iar la cererea Mitropolitului Veniamin Costache, au plecat la Seminarul de la Socola Vasile Fabian-Bob, Ioan Costea, Ioan Manfi și Vasile Popa. Sunt multe motivele care l-au îndreptățit pe Eugen Lovinescu să afirme că „Toate popoarele care posedă o înaltă civilizație astăzi, dacă nu sunt, au fost măcar mult timp catolice”.

La această extraordinară mișcare de idei care a fost Școala Ardeleană, animați de același ideal al „iluminării și ridicării politice, sociale și intelectuale a poporului român”, cărturarilor uniți li s-au alăturat și mulți ortodocși, încât, în acest efort comun de înălțare prin cultură, există un exemplu de solidaritate într-un ideal al BINELUI... Memoriul „Supplex Libellus Valachorum Transsilvaniae”-1791 îi avea în atenție pe toți românii.

Spiritul Școlii Ardelene a continuat, s-a transmis generație după generație și va exista întotdeauna

în Biserica Greco-Catolică. Petru Maior nu vorbește doar în numele lui când spune: „Eu numai cât am aruncat sămânța ...”. Există ceva ce s-a format în Biserica noastră prin spiritualitatea ei și cultură, ceea ce se recunoaște în viețile marilor personalități, în munca, opera și caracterul lor: Timotei Cipariu este unul dintre aceștia, unul din cei mai mari învățați români. Dotat cu inteligență rară, cu o putere de muncă uluitoare, disciplinat și perse-verent, vorbea 12 limbi vechi și moderne, a fost unul dintre întemeietorii „Societății Academice Române”, viitoarea „Academie Română”. Ioan Bianu, plecat de la Blaj, a organizat, la București, „Biblioteca Academiei”, el, modestul teolog crescut cu „țipăii” Mitropoliei (pâinea data gratuit elevilor).

Dintre coordonatele alcătuirii sufletești formate de Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, cărora le-a dat viață personalitățile Școlii Ardelene, amintim credința în Dumnezeu, iubirea și fidelitatea față de Biserica Sa, Biserica Romei, puterea de muncă, erudiția, adevăratul patriotism, dăruirea până la jertfa de sine și sfințenia. Persecuția din anii comunismului a adus pentru urmașii Școlii Ardelene, martiriul ... Episcopii Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu, Vasile Aftenie, Ioan Suci și Tit Liviu Chinezu l-au trăit, l-au trăi, preoții și credincioșii ...

”Ziua Școlii Ardelene” 11 octombrie 2014 – spunea Mircea Eliade în 1954, în exil, la Paris: ”Făclia aprinsă la Blaj acum 200 de ani n-a mai putut fi stinsă de atunci -, și nici nu se va stinge vreodată. Episcopul Inochentie Micu n-a trecut-o numai în mâinile vrednicului său urmaș, Petru Pavel Aron; el a încredințat-o sutelor și miilor de tineri ardeleni care au învățat de atunci în Școalele Blajului. Odată trezit conștiința latinității noastre, nimeni și nimic n-a mai putut-o nimici; de generații, ea face parte din însăși conștiința noastră de Români. Limba, literatura și cultura românească modernă poartă pecetea făurită de Blaj - cu câte lacrimi, cu cât sânge și cu cât geniu o știe numai istoricul care și-a închinat viața cercetând această epocă eroică.

Asemenea creații spirituale n-au moarte, căci ele s-au identificat cu însuși geniul neamului care le-a dat naștere.

Îngăduiți, deci, Monsenior, unui scriitor născut din mamă olteancă și tată moldovean, să-și revendice și această tradiție fundată de Episcopul Inochentie Micu, la Blaj, acum două sute de ani”.

Extraordnare cuvinte! După anii întunecați ai comunismului, s-au distrus conștiințele la noi, s-a pierdut sensul Adevărului și al Binelui. Pentru a le regăsi, o cale este a ști ce este Biserica Greco-Catolică și Școala Ardeleană.

Dar pentru aceasta este nevoie de inteligență și curaj în efortul de a căuta Adevărul. Acestea le dorim cititorilor ...

+ Virgil BERCEA

Comemorarea lui Nicolae Balotă la Universitatea din Oradea

La Universitatea din Oradea a avut loc comemorarea lui Nicolae Balotă, fost eseist, critic, istoric și teoretician literar român. La eveniment au participat: Rectorul Universității, Profesor Constantin Bungău, profesor Ion Simuț, profesor Gelu Serca – Director Adjunct Liceul Gojdu, profesor Carmen Andrei, un mesaj a fost trimis și din partea domnului Academician Dumitru Radu Popescu. Preasfinția Sa Virgil Bercea a susținut un discurs cu această ocazie. Redăm în continuare discursul Preasfinției Sale:

Nicolae Balotă

Condamnat politic în anii regimului comunist, marginalizat după eliberarea din 1964 - destinul tuturor foștilor deținuți care și-au păstrat neatinsă credința și convingerile - Nicolae Balotă nu a fost profesor universitar în țară, deși îi era deschis acest drum, a fost doar departe de noi, ocazional, la universități străine.

Odată cu instaurarea comunismului, mărturisește Balotă, amintindu-și ziua în care împreună cu Lucian Blaga priveau admirativ bătrâna Universitate din Cluj, „Zidurile Universității nu ne mai puteau apăra, de vreme ce vrăjmașii se aflau nu numai în afara lor, ci pătrunseseră înăuntru”...

Plecarea de curând din lumea aceasta a lui Nicolae Balotă, reprezentant de seamă al culturii noastre, eseist, istoric și critic literar, personalitate de largă respirație umanistă, atât de rară astăzi, un erudit, trezește acum, surprinzător, în mulți dintre noi dorința de a-l cunoaște... De omul pe care l-am ignorat sau despre care nu am știut nimic sau prea puțin în timpul vieții cum ne vom mai putea apropia?

Opera sa amplă și diversă oferă însă tuturor celor care doresc să-l cunoască această posibilitate: **Euphoriion, Lupta cu absurdul, Calea, adevărul și viața, Literatura franceză de la Villon la zilele noastre** și altele, desigur, jurnalul său, **Caietul albastru**, nu poate lipsi - literatură de sertar nu prea bogată la noi. Lansarea cărții „**Nicolae Balotă și literele române**” a doamnei Carmen Elena Andrei dă un prilej cu totul distinct de căutare a omului și a scriitorului, de apropiere și de cunoaștere.

Dar ori de unde s-ar pleca spre Nicolae Balotă, de la om sau de la operă, fundamentul a tot ceea ce a fost omul și tot ce este scrisul său rămâne același: **credința în Dumnezeu, credința în credința Bisericii Catolice, iubirea și fidelitatea pentru Biserica Greco-Catolică și cultura**. Numeroase mărturisiri din „Caietul albastru” susțin afirmațiile de mai sus, iar opera le exemplifică.

„**Caietul albastru**”, impropriu numit „jurnal” - mărturisiri ce privesc viața interioară (Timp mort 1954-1955 și Remember 1991-1998), adesea aflată sub presiunea unor realități exterioare de care încearcă să se distanțeze, întorcându-se spre experiențele-cheie ale existenței sale ...**familia, Biserica, Blajul, Casa Domnului, oamenii cu înalt caracter pe care i-a cunoscut**

și bogăția culturii acumulate, toate acestea i-au fost sprijin de rezistență în anii mulți și grei ai detenției și ai domiciliului obligatoriu.

Nicolae Balotă face parte din rândul acelor a căror viață demonstrează cazurile reale de neacceptare a comunismului. Viața, existența în cetatea oamenilor din care este absent Dumnezeu, în comunism, alunecă spre barbarie, o barbarie simțită dureros. Vede această barbarie pe fața oamenilor, în comportamentul lor nefiresc, în modul în care au fost distruse bibliotecile Blajului, la Cluj la Biblioteca Academiei ajungând cărți scăpate de distrugere doar din întâmplare, în închisorile multe de pe tot cuprinsul țării, în țara însăși.

Firul vieții lui Nicolae Balotă a fost legat de viața Bisericii căreia îi aparținea, Biserica Greco-Catolică. La scoaterea în afara legii a Bisericii, în 1948, la vederea atâtor lacrimi, durerea trăită îi amintește stăruitor durerea Mariei Magdalena care, în Dimineața Învierii Domnului, la întrebarea Îngerului: „Femeie, de ce plângi?”, răspunde: „Pentru că mi-au luat pe Domnul, și nu știu unde L-au pus”. Acelor oameni, atunci, le-au furat bisericile și școlile, preoții și profesorii, bibliotecile și cultura: le-au luat pe Domnul.

Pentru Balotă comunismul este imaginea Infernului ... ieșirea din Infern o vede posibilă prin sfințenie, și afirmă convingător: „... **Sfântul iese din rutina care macină existența și o falsifică; abolește alienarea, ne face să revenim cei ce suntem. Sfântul ESTE, înainte de toate, apoi face acte de sfințenie. El purifică universul, existența, justifică cetatea oamenilor. (...) Sfântul oferă și se oferă. El e dăruirea în sine**”.

(continuare în pag. 8)

Mesajul de condoleanțe al Preasfinției Sale Virgil, la trecerea la cele veșnice a ÎPS Nicolae Corneanu

**Preafericirea Voastră,
Preasfinția Voastră Părinte Paisie,**

La vestea trecerii la Domnul a celui care a fost Înalț Preasfințitul Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, m-am oprit un moment și am recitat cu sufletul cernit rugăciunea „Dumnezeul sufletelor ...” pentru ca „Tatăl nostru cel din ceruri” să-l primească în „Împărăția Sa” pe marele defunct. În același timp m-am rugat ca Domnul să-i ierte toate păcatele, să-i facă parte cu dreptii și să-l odihnească în pace.

Mare om Înalț Preasfințitul: Prelat distins, cărturar de marcă, om printre oameni! L-am cunoscut și l-am apreciat pentru bunătatea și credința pe care le mărturisea, pentru seninătatea, smerenia și spiritualitatea pe care le emana, pentru umilința și iubirea pe care le trăia și le dăruia lumii în cotidianul vieții. Astăzi este dincolo de zări, în „Casa Tatălui”, cu dreptii printre sfinți și, de acolo ne însoțește pe toți oamenii de bunăcredință cu rugăciunea și cu iubirea sa. Și noi, cei care l-am cunoscut îl purtăm în gândurile noastre cele mai sfinte și în rugăciunile noastre.

Vă rog să primiți sincere condoleanțe din partea mea și a Episcopiei Greco-Catolice de Oradea! Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

**+ Virgil Bercea
Episcop**

(urmare din pag. 7)

Comemorarea...

Pe sfinți i-a fost dat să-i întâlnească în închisorile prin care a trecut ... Primul a fost PSS Ioan Ploscaru în celula căruia a fost aruncat ... Episcopul era după patru ani de izolare!! În închisoarea de la Pitești l-a avut aproape pe viitorul Episcop al Clujului, PSS George Guțiu ...

E dificil să delimitezi devenirea și înălțimea intelectuală a lui Nicolae Balotă de ceea ce a fost devenirea și înălțimea sa ca om. Există în copilăria sa îndepărtată un model care i-a rămas pentru toată viața în memorie: imaginea bunicii, care și foarte în vârstă, la peste 84 de ani, avea în mâini și citea zilnic „**Drumul perfecțiunii**” a Sf. Tereza de Avila ... Acest drum, rareori lin, abrupt mai totdeauna, Nicolae Balotă l-a urmat fără șovăire, altfel nu ar fi fost el însuși. Da, cititul scrisul, meditația, rugăciunea îl reprezintă, dar nu oricum: „**Nu sunt cu adevărat cel ce sunt decât dacă – (...) - îmi am zilnică mea doză plină de cuvinte citite, meditate, scrise. Fără acestea mă risipesc în aer, mă evapor, pier ...**”. Blajul cu preoții lui de rară cultură, erudiți, munca lor cinstită și jertfa i-au fost însă modelul.

Nu s-a risipit: școlile și Universitățile din Apus i-au deschis porțile și l-au primit. Tot ce a creat Nicolae Balotă îl situează între continuatorii „Școlii Ardelene”: este opera sa de mari proporții, cu pagini înnoitoare prin idei și formă literară, operă care este legată intim de cultura europeană și de idealurile noastre pentru zilele care vor veni. Și tot pentru zilele care vor veni și pentru fiecare „azi”, Nicolae Balotă ne-a lăsat exemplul unei vieți trăite în „adevăr”, o viață cu repere luminoase pentru toți cei care doresc să trăiască în lumină.

Am avut bucuria de a-l fi cunoscut, iubit și respectat. Am fost onorat de prietenia Domniei Sale și întotdeauna l-am considerat ca fiind un adevărat erudit unamist și un credincios senin în convingerile sale.

Felicitări, încă o dată, Doamnei Carmen Andrei pentru volumul „**Nicolae Balotă și literele române**” tipărit la Editura Academiei Române. Este rodul unei munci, al unor ore de lungă discuție cu Profesorul Nicolae Balotă, este rodul unor frământări spirituale prin cunoaștere și iubire de literatură și oameni.

+ Virgil BERCEA

Hope Music la Oradea

Două zile pline cu muzică. În perioada 17 -18 octombrie 2014, la Oradea, Biroul Pastoral al Episcopiei Bisericii Greco-Catolice – a fost gazda a doi reprezentanți ai Asociației ”Hope Music Italia”: Marco Brusati, directorul asociației și Mauro Labellarte, responsabilul acesteia. Scopul acestei întâlniri a fost acela de a le arăta copiilor și tinerilor participanți ce înseamnă cântecul, muzica, tehnica muzicală, dar mai ales ce înseamnă succesul pe plan muzical împletit cu credința în Dumnezeu.

Pe parcursul audițiilor, tinerii au fost încurajați să cânte fiecare câte un cântec ales de către ei, vocal sau instrumental, după care cei doi îndrumători au început să analizeze alegerea făcută, textul, muzica, interpretarea și așa mai departe. S-au scos în evidență părțile bune, dar și părțile mai puțin bune ale interpretării. Partea cea mai frumoasă a acestei întâlniri a fost aceea că nimeni nu s-a simțit judecat sau descurajat, chiar dacă cei care analizau muzica erau profesioniști. Din contră, tinerii au fost îndemnați să aplaude atunci când se greșea deoarece din acele greșeli se scotea la lumină ceea ce trebuia să schimbăm cu toții. Nu a contat pentru ei faptul că participanții aveau sau nu aveau un bagaj de cunoștințe muzicale. Important a fost să se cânte, iar sfaturile pe care le dădeau unuia erau de fapt pentru toți. Fiecare am învățat câte ceva de la toți ceilalți. Am înțeles că nu este nimic mai bun decât o critică făcută din inimă -- pentru a deveni mai buni.

Am constatat că viața noastră este mult mai importantă decât succesul, iar dacă dorești să ajungi în lumina reflectoarelor pe cele mai mari scene ale lumii este important să cânti ceea ce simți, nu ceea ce este la modă pentru că moda îți-o faci singur. Cu muzica poți să fentezi o singură dată, a doua oară nu mai poți. Dacă nu facem ceea ce suntem, dacă nu cântăm despre ceea ce suntem, atunci ne vom simți rău. Am înțeles că noi trebuie să devenim mai buni pentru că doar așa reușim să ne povestim viața mai bine, iar muzica este un mod prin care fiecare își poate exprima trăirile,

fie că este vorba de text sau de linie melodică. Muzica dacă este cântată bine te ajută pe tine, în primul rând, dar îi ajută și pe ceilalți. De aceea, trebuie să știm că nu există un singur mod de a cânta, ci există modul fiecăruia. Este important să ne alegem muzica pe care o înțelegem pentru a putea transmite energia ei și celor din jur. Chiar și din punct de vedere tehnic, ne spuneau Marco Brusati și Mauro Libellarte, este util să studiezi muzica în mod riguros, dar este important să ieși din tipar, să te joci, să crezi tu propria ta interpretare. Este mai bine să cânti cu mai multă imperfecțiune, dar cu mai multă căldură. După ce ai cântat corect, cântă cu inima. Aceasta este esența muzicii.

La finalul acestei întâlniri în care speranța și dorința de a cânta mai bine au fost alimentate, pentru că eram fericiți, cu ajutorul muzicianului Mauro Libellarte, am cântat în felul nostru cântecul ”Happy”. Un final plin cu bucurie, zâmbete, îmbrățișări, sfaturi, dar și mulțumiri!

Mulțumim lui Dumnezeu pentru frumoasa experiență! Mulțumim celor 27 de tineri care au fost profesori unii pentru alții!

Mulțumim Asociației ”Hope Music Italia” că a poposit și în țara noastră pentru a ne îmbogăți pe plan muzical, dar și spiritual!

Mulțumim Biroului Pastoral al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea că s-a străduit să organizeze cât mai bine această întâlnire!

Ana-Maria OROS

Ioan DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI

(II)

2. „SĂ TE RĂSPLĂTEASCĂ DUMNEZEU”.

O exprimare frecvent întâlnită, rostită în urma unui serviciu făcut, a unei fapte pozitive, a unui merit evident, în relațiile interumane.

Cu privire la aceste afirmații îndrăznim câteva meditații personale, regăsite însă la destui oameni.

1. Despre meritul nostru - oricare ar fi el - putem spune că în fața lui Dumnezeu acesta nu există deoarece „noi am primit totul de la El” (Catehismul Bisericii Catolice). Dumnezeu trimite spe om inițiativa, inspirația, față de care acesta răspunde liber. Dacă înțelegem propunerea întrupată în fapte vizibile, favorabile, neutre ori dureroase și colaborăm cu Dumnezeu atunci dobândim un „adevărat merit” fiind în concordanță, prin faptele noastre cu „firea dumnezeiască”. În această situație spune „Catehismul Bisericii Catolice” meritul nostru omenesc se întoarce și el la Dumnezeu. Pornește de la Dumnezeu, mulțumește, servește comunitatea umană și nu de puține ori primește răsplata și se întoarce la Dumnezeu.

2. Această **răsplată** ne determină să punem întrebări și să căutăm răspunsuri. Se pare că cei mai mulți oameni trăiesc cu convingerea că această răsplată, se va desăvârși cu ocazia „judecății de apoi”. Oamenii, precum Moise (Exodul) stau cu privirea pironită spre răsplătire. Răsplătirea cea mai înaltă, cea a atotputericului Dumnezeu. Însă - există un însă cât se poate de omenesc - distanțele temporale față de această răsplătire cerească, sunt tot atât de nelămurite pentru cunoașterea omenească, încât exprimarea „să te răsplătească Dumnezeu”, rămâne, din păcate, aproape neuzită, nebăgată în seamă, învecinându-se cu „banalul” mulțumesc. Noi oamenii, pentru că trăim acum și aici, așteptăm o recompensă pământească.

3. Și acum să punem tot ceea ce am gândit mai sus, sub eticheta „de pildă”, adică sub egida unor realități petrecute în jurul nostru. Este vorba de întâmplările unor oameni, pe care o să-i numim, din nou, domni și doamne „Unomo”. Domnul „Unomo” - acelaș sau poate altul - a ajutat un bătrân de etnie romă, să-și dobândească o pensie (500 lei), pe baza pușinilor ani lucrați în minele de uraniu de la Băița Plai, pensie refuzată sistematic, ani de zile, de sistemul birocratic al zilelor noastre. După repetate intervenții, audiențe, amenințări cu presa, a reușit să obțină pensia mult nevoie de familia bătrânului. Domnul „Unomo” nu s-a gândit nici o clipă la răsplata divină și desigur nici la răsplata imediată din partea familiei respective. Aparent paradoxal același domn Unomo refuză să-i ofere bani în plus, dincolo de valoarea pieții muncii, bătrânului când acesta îi sapă grădina de legume. Două atitudini: prima adevărat creștină. A doua cu suspiciuni de condamnare, de blamare. Explicația domnului Unomo

este din zona „dă-i Cezarului ce este a Cezarului” adică meritul răsplătit la supravaloare nu face bine. Face un deserviciu deoarece creează obișnuința de a aștepta binele fără muncă, trimițând omul în brațele cerșetoriei. Până la urmă și aceasta este o faptă creștinească.

Suntem făptuitori luminați de Spiritul Sfânt, ori suntem vânători de fapte, pentru ca acestea să fie trecute în „registru” ceresc al faptelor noastre. Ar fi de preferat prima variantă pentru a împlini pentru a împlini ce spunea Mîchea „Ascultați dar ce zice Domnul: Scoală-te, judecă-te înaintea munților și dealurile să-ți audă glasul” (M. 6:1). Nici cea de-a doua variantă nu este de respins, chiar dacă are un iz fariseu, având în vedere că și această cale duce la facerea de bine. Probabil, în această situație „vânătorii de fapte bune” vor da socoteală la capitolul „onestitate”. Domnul Unomo, privește în sufletul său, și recunoaște puțin stingherit, că el ar aștepta o mică răsplată și aici, în această viață, de la semenii săi. Nu o răsplată materială ci o răsplată de comportament al semenilor săi, o vorbă bună, recunoștință și iertarea micilor greșeli.

Concluzie: faptele bune trebuie să dobândească o fiziologie creștină, să fie firești și necesare precum aerul pentru respirație. Să nu fie condiționate de așteptarea răsplătirii pământești ori cerești.

3. DE CE DOAMNE?

De-a lungul vieții și-n toate dimensiunile ei, omul are momente când pune întrebarea: „De ce Doamne?”. Rostită sau gândită întrebarea este, nu atât o nedumerire cât mai ales, de cele mai multe ori, un reproș adresat divinității.

Întrebarea adresată acestei întrebări este importantă și necesară: când întrebăm „De ce Doamne?”. În plină sănătatea sănătății trupesti, ori a reușitelor existențiale (situație materială, profesie, familie etc.) nu ne punem întrebarea „De ce Doamne?”. De ce noi suntem sănătoși deși în jurul nostru sunt oameni bolnavi?. Nu punem întrebarea nici când suntem bogați, iar în jurul nostru foiește sărăcia.

Dacă totuși ne atinge vântul sau doar adierea mirării, față de cele bune întâmplare nouă, atunci de cele mai multe ori, aproape toată responsabilitatea ne-o atribuim nouă. Meritul este aproape exclusiv personal.

Reîntorși la întrebarea „De ce Doamne?”, relatăm următoarea întâmplare. Am auzit această întrebare „istorică” din gura unui om, pe care încercările vieții, l-au îndreptățit să și-o pună o dată sau de mai multe ori. Acest OM (majusculele sunt îndreptățite) este un cetățean român-austriac, originar dintr-un sat din Banat, inginer energetician la o firmă din Austria. Un om de înaltă competență profesională, recunoscută și de patronul fir-

(continuare în pag. 11)

Sfințirea Bisericii din Horoatu Crasnei

Credincioșii din Horoatu Crasnei au trăit duminică, 28 septembrie 2014, momente de mare bucurie cu ocazia sfințirii Bisericii Greco Catolice. Preasfinția Sa Virgil Bercea a fost așteptat la intrarea în sat cu caleașca și îmbrăcați în port popular.

La slujba de sfințire au participat în jur de 50 de preoți, foarte mulți credincioși la sărbătoarea comunității greco catolice luând parte și un reprezentant al Bisericii Reformate. Primul moment a fost sfințirea pereților exteriori ai Bisericii, urmat de momentul sfințirii Mesei Sfântului Altar, în care au fost așezate Sfintele Moaște și Hrisovul, apoi a urmat sfințirea pereților interiori.

Sfânta Liturghie s-a celebrat în curtea Bisericii în locul special amenajat. După Sfânta Liturghie a urmat decernarea anumitor distincții și diplome tuturor celor care au ajutat la construirea Bisericii cu hramul Schimbarea la Față din localitate.

Momentul final a fost cel în care toți credincioșii au putut intra în Sfântul Altar pentru a putea săruta Sfânta Masă, Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce.

Biroul de presă

(urmare din pag. 10)

mei, debordând un optimism sănătos, exprimat în vorbe și gesturi, radios în comunicarea verbală de o sinceritate crudă, mai ales când ne-a anunțat că este infirm având proteze la ambele picioare. Povestea vieții lui este dureroasă și măreață. La numai 10 zile după oficierea căsătoriei, suferă un accident de muncă, într-o situație de voluntariat, în firma la care lucrează, urmat de amputarea picioarelor, proteze, grefe de mușchi și piele.

Astăzi după ce necazurile au trecut, este un om împlinit: căsătorit, tată a doi copii, inginer foarte apreciat în firmă realizând instalații de bioconversie în Austria, România, Noua Zeelandă și chiar în Siberia. Ne mărturisește că imediat după accident și-a pus întrebarea: „De ce Doamne tocmai eu, care fiind copil de cantor, mergeam la biserică în fiecare duminică?”

Cu timpul frecvența acestei întrebări a scăzut considerabil, dar totuși - spune acest om - ea revine din când în când. Poate întrebăm și noi împreună cu el și pentru el: De ce Doamne?

Încercăm câteva răspunsuri:

1. Dată fiind raritatea întâmplării, credem cu convingere că OMUL acesta a fost „cel ales”. Poate că Dumnezeu L-a ales pe Domnia Sa, inginerul, și nu pe altcineva, deoarece Tatăl ceresc a avut nevoie de un „fiu adoptiv” care să fie capabil să retrăiască experiența jertfitoare a Fiului Său, mântuitorul Isus Cristos. Câți dintr-o sută, ori dintr-o mie, ar fi avut puterea să nu eșueze, ci să reînvie, nu numai fizic, ci mai ales spiritual, Dumnezeu a hotărât pentru acest OM, harul Dumnezeiesc adică ajutorul gratuit a lui Dumnezeu, care așteaptă răspunsul liber al acestuia. Acest răspuns liber, tradus prin colaborarea cu voia Domnului, s-a concretizat în cazul acestui

OM, prin manifestarea harurilor speciale, harurilor stări, despre care se face vorbire în Biblie (Rom. 12, 6 - 8) „Având daruri diferite, după harul ce ni s-a dat cine are darul profeției să profețască, după măsura credinței, cine are darul slujirii să stăruie în slujire, cine învață, să se sârguiască în învățatură, cine îndeamnă, în îndemănare, cine împarte altora să împartă cu nevinovăție, cine stă în frunte, să fie cu tragere de inimă, cine face milostenii, să facă cu voie bună”.

2. Dumnezeu în bunătatea și înțelepciunea sa neînțeleasă de noi ne trimite încercările vieții pentru a întreba „De ce Doamne? și a răspunde în așa fel, prin faptele noastre, încât să devenim cu adevărat fii adoptivi a lui Dumnezeu, copiindu-l pe Cristos Jertfelnicul Mântuitor.”

3. Ridicându-ne din necazuri, nenorocire și durere, disperare devenim colaboratori a lui Dumnezeu, separându-ne de ceea ce este comun, transformându-ne moral și spiritual. Devenim participanți la sfințenia creștină pentru că „Dumnezeu ne vrea pe toți, sfinți, pe fiecare după propria stare de viață” (Papa Benedict al XVI-lea).

4. Și încă o întâmplare cu întrebarea: De ce Doamne?

Un domn Unomo - acelaș sau poate altul - a fost diagnosticat cu boala cea groaznică a ultimelor secole - cancerul cel nemilos și înfricoșător. După două luni domnul Unomo constată, la început cu mirare și apoi cu mândrie că nu a rostit niciodată întrebarea „De ce Doamne?”. Căutând cauza acestei atitudini, răspunsul vine de la faptul că acest domn Unomo este un credincios practicant iar mândria lui este o mândrie creștină.

(va urma)

Întrunirea Națională a Reuniunii Mariane

A avut loc la Oradea în perioada 26-28 septembrie 2014, cu binecuvântarea Eminenței Sale, Cardinal Lucian Mureșan. Preasfinția Sa Virgil Bercea a fost cu Reuniunea Mariană a Eparhiei în toți pașii făcuți de la alegerea temei-cadru, la prezența Preasfinției Sale la lucrări, până la binecuvântarea de încheiere, binecuvântare ce sfințește noua etapă de apostolat al Reuniunii.

Deschiderea lucrărilor s-a făcut la Catedrala „Sfântul Nicolae” prin cuvântul Preasfinției Sale, urmat de un moment artistic de poezie religioasă prezentată de Domnul Constantin Chiriac, directorul Teatrului Național din Sibiu.

Cu sufletul smerit, Reuniunea Mariană de pe tot cuprinsul Arhidiecezei, prin reprezentanții ei, a asistat apoi la Sfânta Liturghie, pe care a oferit-o Sfintei Fecioare pentru lauda ei și pentru Biserică.

Institutul Teologic Greco-Catolic cu Pr. Rector Anton Cioba și Pr. Eduard Roman au fost gazdele primitoare ale delegațiilor venite din toate Eparhiile Bisericii noastre: Blaj, București, Cluj, Lugoj, Maramureș, desigur, și pentru noi, Eparhia de Oradea. Biserica Seminarului, prin grija Pr. paroh Eduard-Felician Fischer, a fost locul rugăciunilor noastre, dar și al căutării personale a lui Isus Euharisticul sau al rugăciunilor tainice către Sfânta Fecioară.

Tema - cadru a „Întrunirii” a fost „Sfânta Fecioară Maria, model de discipol misionar”. S-a ales această temă plecând de la „Cuvântul” Sfântului Părinte Francisc la audiența generală din 15 ianuarie 2014: „Botezul ne face mădulare ale Trupului lui Cristos”. În discursul său Papa ne amintește că noi devenim discipoli misionari, chemați să ducem lumii Evanghelia”. Primim credința prin Botez și devenim misionari pentru că transmitem credința. Fiecare suntem misionari în locul pe care Domnul ni l-a stabilit. A fi misionar este deci și o datorie a membrilor Reuniunii Mariane, cu observația că facem cunoscută Împărăția lui Cristos având-o model de credință și apostolat pe Preacurata, dar și vorbind celor de bunăvoință despre Sfânta Fecioară, despre bucuria de a ne fi Mamă și Ocrotitoare.

Papa Benedict al XVI-lea, în opera sa „Dumnezeu și lumea”, ne îndeamnă și el la acest apostolat: „Nu este, cu siguranță, o coincidență faptul că astăzi are loc o altă îndreptare de proporții către Maria, prin care creștinismul se umple din nou de bunătațe și ne devine apropiat, găsind într-adevăr, prin Mamă, ușa de intrare”.

Despre Sfânta Fecioară, model pentru apostolatul nostru, au prezentat meditații la cea mai înaltă valoare, frumusețe și eleganță a cuvântului, preoții Kiss Mihai de la Cluj, Cristian Rus de la Blaj, Mihai Vătmănelu de la Oradea și Cristian Chișvasi de la Lugoj. Părintele Mihai Tegzeș, spiritualul Reuniunii Mariane din Eparhia noastră, a fost moderatorul lucrărilor, intervenind și îmbogățind conținutul transmis.

Doamnele Angela Groza, președinta Reuniunii Mariane pe Arhidieceză, și Lucia-Maria Ghișa, vicepreședintă, au adus în cuvintele lor exemple din acțiunea de evanghelizare la dimensiunea întregii noastre Biserici, acțiune la care este angajată și Reuniunea Mariană. Intervențiile care au urmat din partea delegațiilor au lărgit cunoașterea vieții actuale a Reuniunii până la nivel de parohie.

Ne-am împărtășit experiențele vorbind despre importanța rugăciunii în viața noastră personală și de comunitate, despre progresul spiritual, despre bucuria de a fi membri ai Reuniunii Mariane, adică fiice și fii ai Mariei, și parafrazând pe Sfânta Tereza a Pruncului Isus, am spune „penele prin care Sfânta Fecioară să-și zugrăvească imaginea pe chipul nostru”, ca să-i facem cunoscută iubirea Ei pentru oameni și bunătațe.

A fost reamintită o imagine a Preacuratei, văzută de un artist cu Evanghelia în mână, dând-o unui grup de credincioși cu rugămintea de a face cunoscută Împărăția Fiului său. În acel grup ne-am regăsit noi, marianiștii de azi, discipolii misionari ai Bisericii noastre și ne-am rugat Sfintei Fecioare să ne ajute să fim ceea ce trebuie să fim în Biserică. Ne-am rugat pentru acest har cu versurile-rugăciune ale PSS Iuliu Hirțea: „Îți cer, puternică Fecioară, / Din har să nu mă lași să cad;/Săgețile ce-n juru-mi zboară/Tu, cu o vorbă le doboară...”

Zilele petrecute împreună au fost pline de bucurie, lumină, apropiere sufletească și prietenie. Marianistele și marianiștii veniți din Protopopiatele Eparhiei noastre au dovedit prin prezența și cuvântul lor valoarea Reuniunilor din care veneau.

În atmosfera de credință, de iubire și încredere în Sfânta Fecioară, de înțelegere deplină, cu dorința de a înainta în viața noastră mariană și de a servi Biserica, împreună am proiectat acțiuni viitoare care să corespundă timpului actual ca toți mai mulți credincioși să vină spre noi.

Otilia BĂLAȘ

Întâlnirea anuală a membrilor Tribunalului Ordinar

Miercuri, 8 octombrie 2014, la sediul Curiei Arhiepiscopiei Majore din Blaj a avut loc întâlnirea anuală a membrilor Tribunalului Ordinar. În cadrul întrunirii, desfășurată cu binecuvântarea Preasfinției Sale Claudiu, Episcopul Curiei, s-au discutat aspecte care privesc funcționarea și organizarea Tribunalului.

La finalul discuțiilor, membrii Tribunalului Ordinar au fost primiți de Preafericirea Sa Cardinal Lucian, care le-a mulțumit pentru activitatea desfășurată până acum și le-a acordat binecuvântarea sa pentru noul an judecătoresc.

www.e-communio.ro

Întâlnire inter-eparhială la Oradea

În perioada 15-17 octombrie 2014, Episcopia de Oradea a găzduit, la sediul Facultății de Teologie, cel de-al doilea modul din seria organizată de Biserica Greco-Catolică, în colaborare cu organizația Renovabis, pentru redactarea de către fiecare Eparhie a planului integrat de dezvoltare. La întâlnire au participat comisiile celor șase Eparhii: Alba Iulia și Făgăraș, Oradea, Lugoj, Cluj-Gherla, Maramureș și București. Modulul a fost susținut de dr. Willi Kawohl, traducerea fiind asigurată de Claudiu Nicușan.

Fiecare zi de lucrări a fost deschisă de Sfânta Liturghie, în primele două zile în biserica seminarului, iar în a treia în Catedrala "Sf. Nicolae", Liturghia fiind prezidată de PS Virgil Bercea. Episcopul de Oradea a luat de altfel parte la unele momente din program, în prima zi salutându-i pe oaspeți, iar în ultima zi mulțumindu-i expertului german numit de Renovabis, precum și comisiilor eparhiale pentru munca depusă. Miercuri, prima zi de lucrări, s-au prezentat propunerile curente privind viziunea, misiunea și valorile stabilite de fiecare Eparhie. De asemenea s-a discutat despre prioritățile și obiectivele propuse în urma dezbaterilor avute în fiecare Eparhie în parte.

A doua zi s-a discutat despre structura planului integrat de dezvoltare, iar după-masa despre aspectele bugetare ale acestui plan. Ultima zi a fost alocată lămuririi unor aspecte tehnice și s-au stabilit următorii pași de lucru, inclusiv stadiul în care planul integrat va fi dus până la următorul modul. Acesta, al treilea, se va desfășura la Baia Mare, între 11 și 13 noiembrie 2014, iar ultimul modul va fi la Cluj, între 9 și 11 decembrie.

www.bru.ro

Un nou slujitor în Via Domnului

Duminică, 21 septembrie 2014 la catedrala Sfântul Nicolae a fost hirotonit un nou preot, părintele Anton Cristian Biru, prin punerea mâinilor Preasfinției Sale Virgil.

Părintele Anton Cristian Biru, este absolvent al Seminarului Teologic Sfântul Ioan Evanghelistul din Cluj Napoca (2005 - 2009), formându-se și în Franța: filosofia făcându-o în cadrul mănăstirii de la Saint Jodard (1999 - 2003) iar nivelul teologic în cadrul mănăstirii de la Rimont apoi în cadrul Institutului Catolic din Toulouse (2008 - 2010). Părintele este căsătorit. Îi dorim părintelui multe haruri de la Domnul în misiunea dânsului.

Biroul de presă

Cine propune studierea istoriei religiilor este ipocrit

O voce puternică a Bisericii Greco-Catolice vorbește despre religia în școală. Episcopul Bercea: Cine propune studierea istoriei religiilor este IPOCRIT/ Despre educația sexuală: La nivel european s-a declanșat o IDEOLOGIE ABSURDĂ în acest sens.

Din nu știu ce motiv, la ordinea zilei nu este situația jalnică a sistemului de sănătate, condițiile inumane în care cei mai mulți dintre români muncesc zi de zi sau catastrofa demografică a țării, ci subiectul "Religia în școli".

De la cosmonauți până la candidați la președinție și alți oameni de bine, toată lumea pare să își exprime părerea în spațiul public, deși de cele mai multe ori acestora le lipsesc cunoștințe elementare despre subiectul pe care-l abordează.

În acest context am hotărât să acordăm spațiu unei voci care s-a auzit mai puțin în această perioadă. Este vorba despre Biserica Română Unită cu Roma sau mai bine spus, Biserica Greco-Catolică.

Una din cele mai importante voci din Sinodul Greco-Catolic, Episcopul de Oradea PSS Virgil Bercea, s-a arătat deschis să răspundă întrebărilor **ActiveNews**.

Preasfinția Voastră, discuțiile despre importanța religiei în societatea românească, precum și oportunitatea păstrării educației religioase în școli s-au întesit în ultima vreme. Cum se poziționează Biserica Română Unită cu Roma pe acest subiect?

În 1754, la 11 octombrie, Episcopul Petru Pavel Aron deschidea "Școlile de la Blaj" pentru copii tuturor românilor: "fântânile darurilor". Mircea Eliade spunea despre aceste școli, în 1954 la Paris: "**Făclia aprinsă la Blaj (...) n-a mai putut fi stinsă de atunci -, și nici nu se va stinge vreodată...**". Din acel moment, 1754, religia s-a studiat în școlile greco-catolice de la Blaj, Năsăud, Beiuș (...), a iluminat și a iradiat sufletele, viața și intelectul acelor învățați până în 1948 când Biserica Greco-Catolică a fost pusă înafara legii iar religia scoasă din programa de studiu. S-a reintrodus la începutul anilor 90 ai secolului trecut, după cum știm cu toții. Acum, depinde cum se propune generațiilor de astăzi această materie: o transformăm în un curs anost, insipid, obligatoriu care încarcă programa și viața elevului fără să-l entuziasmeze sau, îi dăm orei de religie sensul adevărat și deschidem sufletele și mințile tinerilor către idealuri și speranțe, către frumos și bine, către respect și considerație altruistă, către "devenirea întru ființă" cum spunea Noica.

În spiritul fondatorului "Școlilor de la Blaj" și în consonanță cu metodele moderne de predare, **da, susținem ca Biserica necesitatea educației religioase propozitive, care are valoare și merită să fie predată în școli.**

Unele voci susțin că ar fi mai bine ca educația confesională să fie înlocuită cu o istorie a religiilor. Cum vedeți această propunere?

Deci, nu se poate face o confuzie și nici nu putem să propunem acest tip de alternativă. Cel care propune acest tip de alternativă este ipocrit și nu-și susține onest afirmațiile. Istoria religiilor, așa cum a gândit-o marele Mircea Eliade, și, care se predă în continuare în diverse Universități și Școli Academice din lume are nevoie de o bază și de convingeri solide pen-

tru a nu crea inși vulnerabili, fără personalitate și fără respect față celălalt, de aproapele. Studiul Istoriei Religiilor presupune o cunoaștere bună a propriilor convingeri religioase, al valorilor morale și etice, al istoriei și geografiei, a literaturii și filosofiei altfel intrăm alune-căm spre un sincretism periculos ofuscând alteritatea. **Istoria Religiilor și educația religioasă sunt două lucruri distincte, inconfundabile și independente una de cealaltă. Nu poate fi înlocuită una cu cealaltă.**

Legat tot de școală, în momentul actual, există un program la nivelul Ministerului Educației, intitulat "Sexul vs Barza", care a fost conceput de mai multe ONG-uri. Acest program se vrea baza viitoareii materii numite "educatie sexuală". In cadrul acestui program, se susține că homosexualitatea sau avortul sunt lucruri normale. Acești oameni consideră că o astfel de materie trebuie predată obligatoriu, în schimb, cer acordul explicit al părinților pentru ora de religie. Credeti că este o coincidență? Credeți că părinții, familia ar trebui să aibă rolul primordial în stabilirea momentului în care copilului i se vorbește despre educație sexuală?

Nu este o noutate această abordare deoarece acest tip de experimente în țările occidentale funcționează deja de mulți ani. De fapt a început în secolul trecut prin cunoscuta, de acum, "revolta tinerilor din 1968" care a schimbat paradigma culturală, printre altele, re-

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

feritor și la sexualitate. Revoluția sexuală presupune, în materie de comportament sexual, o ruptură totală între sfera morală și cea emotivă pentru a fi considerat (sexul) doar și numai din punct de vedere fizic. **Vedem că este o contrapozitie clară cu ceea ce propune creștinismul: unitatea indestructibilă dintre trup și suflet.** În plus această ideologie promovează o ruptură netă între sexualitate și procreație motivată de factorul demografic. **Totul este întors pe dos, și s-a dorit acest lucru. Priviți aceste generații și veți vedea că le-a fost furată bucuria adevărată de această exploatare insidioasă a componentei spirituale a persoanei umane. O spun ei în mod deschis.**

Acum, aceste ONG-uri, ale noastre, preiau din această paradigmă doar părți care-i interesează, fără nici un discernământ. Păcat că nu învățăm din aceste experiențe, că ne lăsăm antrenați în acest joc aplativ al istoriei recente când am putea oferi o alternativă tocmai în epoca mediatizării și a informației. Pe de altă parte păcat că părinții, pe baza informației care ne este la îndemână tuturor, nu-și impun un punct de vedere și acceptă tot ce dispune Ministerul la presiunea unor ONG-uri. Putem discuta mult pe această problematică.

Ar fi de acord Biserica Unită ca să fie introdusă o materie de studiu, obligatorie, de educație sexuală în școală?

Întrebarea nu este corect pusă deoarece știm că la nivel european s-a descătușat o ideologie absurdă în acest sens, iar ideologiile știm bine unde ne conduc. "Barza" mai vine astăzi la noi sau zâmbim înțelegător la această întrebare? Mai are valoare inocența copiilor sau aparține trecutului?

Premiză: respect pe fiecare persoană umană indiferent de gândire, convingeri religioase, orientare și exprimare. Persoanele mature sunt responsabile de acatele și acțiunile proprii.

Revenind la subiect – observăm că sexualitatea exacerbată din media și cea virtuală au efecte extrem de nocive asupra elevilor și tinerilor. Argumentele elementare în favoarea introducerii educației sexuale în școli sunt: rata crescută a infectării cu SIDA, sarcinile nedorite în adolescență, violența sexuală, rata crescută a emigrării, etc. În contrapartidă ar fi educația elevilor și tinerilor la o viață virtuoasă, elegantă și salutară, la respect și frumos, la tărie și caracter – coordonate elementare transmise la ora de religie, de literatură și istorie, de dirigenție și bune maniere unde se pot aborta și integra, la o anumită vârstă, și problematicile de educație sexuală. Evident, trăim într-o lume a informației în timp real dar puritatea copiilor rămâne. **Persoana umană are valoare unică și irepetabilă în sine și nu este un obiect de consum și apoi de aruncat la coș.** Iubirea incumbă respect și dăruire nu adrenalina și prepotență. **Riscul introducerii ca materie de studiu este foarte mare – de fapt sunt pre-**

siunile diverselor grupuri de interese și lobby-uri la nivel de instituții europene. Dar, aici, nu trebuie să uităm că pentru aceste Instituții, dincolo de "recomandări" rămâne ferm principiul subsidiarității pentru statele membre UE. **Frizăm absurdul când vorbim despre "cetățenia intimă" sau "ideologia genului" și punem în discuție legile naturale. Rămân stupefiat că, referitor la aceste argumente vânturate pe piață, comunitatea academică și cercetătorii în științele genetice și al populațiilor nu iau atitudine fermă.** Conform acestor ideologii și afirmații totul negociabil și "ar fi bine să ajungem la un consens" în materie de educație sexuală, comportamente și determinări genetice, dar nu este așa. Despre Dumnezeu, consideră acești exegeți, este inutil să mai vorbim. **Distrugem totul: bunul simț, legile naturale, datul firi. Este importantă buna pregătire a profesorilor și a părinților în materie de educația sexuală pentru a transmite, la timpul oportun, copiilor și elevilor cunoștințele necesare în această materie într-un context armonios.** Cred că am fost suficient de explicit și respectuos.

În încheiere v-aș întreba cum vă explicați că există persoane care se declară adepte ale "principiilor creștine", dar în același timp s-au manifestat și manifestă explicit în favoarea promovării homosexualității, ba chiar și a căsătoriilor între persoane de același sex. Poate exista o compatibilitate între cele două?

Trăim într-o epocă în care totul se vrea relativizat – trăim într-o "dictatură a relativismului" spunea Papa Benedict al XVI-lea. Nimic nu mai este valabil conform principiilor elementare, nimic nu este definitiv și, nici cel puțin legile naturale nu mai au valoare, le ignorăm. Eu îmi sunt suficient mie însumi, eu îmi sunt etalon mie însumi: totul este permis, totul este fluid și nimic stabil. **Principiile etico-creștine cu atât mai mult trebuie reduse în desuetudine, trebuie delegitimat totul. Această logică este contorsionată.**

Dar, înțelegând astfel epoca ne dăm seama că aceste persoane care se declară adepte ale "principiilor creștine" au foarte puține cunoștințe în materie de creștinism la modul general. Pot accepta că sunt nevinovate pentru că a lipsit educația creștină dar, la ora actuală posibilitatea de a se informa, pentru oricine, este extrem de facilă. Părerea mea este că aceste persoane doresc să fie pe val, să fie în trend, la modă. Dă bine să fii în toate bărcile. Acest relativism exacerbă este dovada unei "sărăcii spirituale" spunea, de data aceasta, Papa Francisc. Deci nu trebuie să-i condamnăm foarte tare ci ar trebui să-i ajutăm, să le fim aproape, să-i încurajăm să cunoască și să poarte în social și, cu atât mai mult în politică, valorile evanghelice care dau sens și frumusețe vieții.

Mihai ȘOMĂNESCU
<http://activenews.ro/>

20 de ani de la sfințirea Bisericii Maica Domnului

Mare bucurie și mare sărbătoare a fost la Mănăstirea Franciscană Greco-Catolică „Maica Domnului” din Oradea, sâmbătă 4 octombrie 2014, de ziua patronului spiritual al ordinului franciscan, când s-au împlinit 20 de ani de la sfințirea bisericii și 20 de ani activitate misionară a fraților minori conventuali în cadrul Eparhiei Greco-Catolice de Oradea.

Sărbătoarea a început cu o procesiune de la Conventul Fraților Franciscani și până la biserică, unde a avut loc Sfânta Liturghie Arhierescă celebrată de Preasfințitul nostru Episcop Virgil Bercea împreună cu aproximativ 40 de preoți. Liturghia a fost animată de corul bisericii, iar la această sărbătoare au fost prezenți și seminaristii, călugărițele și câțiva preoți care au păstorit în această comunitate pe parcursul acestor două decenii.

Sfânta Liturghie a fost urmată de un cuvânt de mulțumire din partea pr. paroh Mihai Vătămănelu pe care-l redăm integral mai jos. A urmat apoi celebrarea unui parastas pentru Episcopul Vasile Hossu (ctitorul acestui lăcaș de cult) și pentru toți preoții care nu mai sunt printre noi și care au pus câte o părticică din ei la înălțarea și propășirea mănăstirii în acești 20 de ani de activitate franciscană.

Prin grija doamnei Othilia și a soțului dânzei Mihai Groza, s-a realizat o prezentare și un scurt istoric al diverselor activități întreprinse în acești 20 de ani (activitățile copiilor, tinerilor, terțiarilor, familiilor, ac-

tivitățile sociale, culturale, pelerinajele naționale și internaționale, concertele și multe altele), activități desfășurate în strânsă colaborare cu diferitele congregații de călugărițe de pe teritoriul parohiei. La final, dl. istoric dr. Silviu Sana ne-a prezentat activitatea franciscanilor din Eparhia de Oradea în perioada prigoanei comuniste. Le mulțumim pe această cale pentru frumoasele lor prezentări, bine documentate. Bunul Dumnezeu să le răsplătească munca depusă!

Sărbătoarea s-a terminat cu o agapă frățescă, prilej de bucurie și comuniune cu toți cei prezenți.

Alexandra-Cristina Szűcs

Întâlnire anuală a Consiliului Director al AGRU Național

În perioada 26–27 septembrie 2014 a avut loc în Eparhia Lugoj întâlnirea anuală a Consiliului Director al Asociației Generale a Românilor Uniți, Greco-Catolici.

Tema întâlnirii pentru acest an a fost: **Toți suntem discipoli misionari**, iar motto-ul:

„*A fi discipol înseamnă a avea dispoziția permanentă de a duce altora iubirea lui Isus, iar asta se întâmplă în mod spontan oriunde, pe stradă, în piață, la locul de muncă, în călătorie.*” (Papa Francis, Exortația apostolică *Evangelii Gaudium*, 127)

„*Eu sunt o misiune pe acest pământ și pentru aceasta mă aflu în această lume. Trebuie să ne recunoaștem pe noi înșine ca pecetluși de această misiune de a lumina, a binecuvânta, a da viață, a ridica, a vindeca, a elibera.*” (Papa Francisc, Exortația apostolică *Evangelii Gaudium*, 273)

Lucrările Consiliului Director național, la care au participat delegați AGRU din cele șase eparhii greco-catolice, au debutat în după-amiaza zilei de 26 septembrie a.c. cu salutul P.S.S. Alexandru MESIAN, episcopul de Lugoj și al președintelui Alin TAT. A urmat meditația asistentului spiritual național, preot Angelo POP, vicar-general de Lugoj, pe marginea temei propuse și intervenția președintelui AGRU Cluj, Marius BOLDOR.

Sesiunea de lucru a avut ca puncte principale de

dezbateri: întocmirea *Calendarului asociativ* 2014–2015; activitățile din calendarul Acțiunii Catolice din România (ACRO) – seminar pentru asistenții spirituali (25–28 noiembrie 2014, Luncani); Consiliul național al ACRO (28 noiembrie–1 decembrie 2014, Luncani); programul pentru sărbătorirea Zilelor Acțiunii Catolice 2014 (19–26 octombrie); se dorește din partea fiecărei asociații AGRU a unei cronologii a principalelor evenimente de la reînființarea acestora până în prezent.

În program au fost prezentate concluziile întâlnirilor ELF și SIESC din iunie/iulie 2014, la care au participat și delegați din partea AGRU Național.

La acest eveniment a participat și P.F. Lucian MUREȘAN, arhiepiscop major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, care a încurajat laicii să implice activ în viața Bisericii. Totodată a binecuvântat lucrările și a precizat că participarea membrilor Consiliului Director al AGRU Național pe data de 27 septembrie la sfințirea bisericii din Scăiuș constituie un moment istoric.

Următoarea întâlnire a membrilor Consiliului Director va avea loc între 22–23 mai 2015 și va fi găzduită de către noua Eparhie Greco-Catolică „Sfântul Vasile cel Mare” de București.

Departamentul mass-media al AGRU

Redeschiderea activității în centrul de zi pentru copii din Ioaniș

Începând cu data de 2 octombrie 2014, Asociația Caritas Eparhial Oradea este prezentă în localitatea Ioaniș de lângă Beiuș. Aici a funcționat în ultimii ani un centru de zi pentru copii gestionat de Congregația Surorilor Minime ale Reginei Purgatoriului.

La ora 14.00 a fost oficiată rugăciunea Te Deum și a fost sfințit centrul de către preotul greco-catolic Mircea Boța, parohul comunității din Ioaniș și preotul Ioan Mada, protopop de Beiuș. Pr. Boța a mulțumit asociației pentru că a ales să își extindă activitatea și în comunitatea din Ioaniș.

În mijlocul copiilor, al părinților, a directoarei școlii, d-na Aurelia Cristian, a surorii Antoanela și a învățătoarelor de la școală, a președintelui Caritas Eparhial Oradea Olimpiu Todorean și o parte din angajații de la Oradea, părintele protopop i-a încurajat pe toți cei prezenți să acorde importanța cuvenită educației, pentru ca peste ani acești copii să devină oameni de nădejde în societate.

În ceremonia de deschidere a vorbit și responsabilul Bisericii Penticostale, Marchiș Ioan care le-a mulțumit tuturor celor implicați în activitatea centrului.

În final, Părintele Vasile Șoptea, administratorul Centrului de zi pentru copii Ioaniș, a subliniat faptul că acest centru nu se substituie școlii ci îi va ajuta pe copii să se pregătească pentru școală. Tocmai de aceea, condiția primirii copiilor la centru este să frecventeze școala. Numai copiii care vor merge în ziua respectivă la școală pot veni după-amiaza la centru.

După încheierea ceremoniei de deschidere a centrului, copiii care frecventează școala în clasele I-IV, au fost invitați să intre în clădirea centrului. Aici, îi așteptau pe mese, pregătite, rechizitele pe care le vor folosi pentru a-și face temele și pentru a se pregăti pentru școală. Ei au fost întâmpinați în 4 săli, pe grupe de vârstă, de cele patru doamne care le vor fi alături în activități și le vor îndruma pașii: Corina Andraș, Anca

Onița, Rozinelea Ilea și Katalin Kovacs. În fiecare zi, după școală, între orele 13.00-17.00, copiii vor veni la centru pentru diverse activități. Vor servi aici masa, își vor face temele și se vor juca.

Sărbătoarea de azi s-a încheiat în același loc în care a început, în curtea Centrului de zi. Toți cei prezenți au servit pizza pregătită în Cantina Socială din Oradea a asociației iar cei mici s-au bucurat de prezența a doi clowni, voluntari la Caritas.

Adela Ghițulescu POPA

ABONAMENTE

Îi informăm pe cititorii noștri că pentru a intra în posesia abonamentului la revista *Vestitorul* este necesar ca acesta să fi e achitat pe tot anul sau pe cel puțin șase luni. Abonamentul trebuie să fi e plătit până cel târziu la data de **30 ianuarie 2015**. Costul unui exemplar va fi de **1,5 LEI**, cost care, pentru abonați, va rămâne același pe tot timpul anului, indiferent de eventualele modifi cări de preț.

Vă reamintim că modalitatea cea mai sigură de a intra în posesia revistei noastre este abonamentul.

Încheierea celei de-a III-a Adunări generale extraordinare a Sinodului Episcopilor

Sâmbătă după-amiază, 18 octombrie 2014, în cursul celei de-a cincisprezecea și ultime Congregații generale a Sinodului extraordinar despre familie, Sfântul Părinte Francisc a adresat părinților sinodali și tuturor participanților din Aulă discursul pe care-l prezentăm în continuare:

Eminențe, Preafericiri, Excelențe, frați și surori,

Cu o inimă plină de recunoștință și de grațitudine aș vrea să mulțumesc, împreună cu voi, Domnului care ne-a însoțit și ne-a condus în zilele trecute, cu lumina Spiritului Sfânt!

Mulțumesc din inimă domnului cardinal Lorenzo Baldisseri, secretar general al Sinodului, E.S. Mons. Fabio Fabene, subsecretar și cu ei le mulțumesc relatorului, cardinalul Péter Erdő, care a lucrat mult și în zilele de doliu familial, și secretarului special, E.S. Mons. Bruno Forte, celor trei președinți delegați, scriitorilor, consultanților, traducătorilor și celor anonimi, tuturor celor care au lucrat cu adevărată fidelitate în spatele cortinei și dăruire totală Bisericii și fără încetare: *multe mulțumiri!*

Vă mulțumesc la fel vouă tuturor, dragi părinți sinodali, delegați fraterni, auditori, auditoare și asesori pentru participarea voastră activă și rodnică. Vă voi purta în rugăciune, cerând Domnului să vă recompenseze cu belșugul darurilor sale de har!

Aș putea spune cu seninătate că - printr-un spirit de colegialitate și de *sinodalitate* - am trăit cu adevărat o experiență de „Sinod”, un parcurs solidar, un „drum împreună”.

Și pentru că a fost „un drum” - și ca orice drum au fost și momente de cursă rapidă, ca și cum s-ar fi voit să se învingă timpul și să se ajungă cât mai repede la țintă; alte momente de oboseală, ca și cum s-ar fi voit să se spună gata; alte momente de entuziasm și de ardoare. Au existat momente de profundă consolare ascultând mărturia păstorilor adevărați (cf. *In* 10 și can. 375, 386, 387) care poartă în inimă cu înțelepciune bucuriile și lacrimile credincioșilor lor. Momente de consolare și har și de întărire ascultând și mărturiile ale familiilor care au participat la Sinod și au împărtășit cu noi frumusețea și bucuria vieții lor matrimoniale. Un drum în care cel mai puternic a simțit datoria de a-l ajuta pe cel mai puțin puternic, în care cel mai expert a simțit datoria de a-i sluji pe ceilalți, chiar și prin confruntări. Și pentru că este un drum al oamenilor, cu consolările au existat și alte momente de dezolare, de tensiune și de ispите, dintre care s-ar putea menționa câteva posibilități:

- **Prima: ispita înțepenirii ostile**, adică a voi să se închidă în ceea ce este scris (*litera*) și a nu se lăsa surprinși de Dumnezeu, de Dumnezeu surprizelor (*spiritul*); în lege, în certitudinea a ceea ce cunoaștem și nu

a ceea ce trebuie încă să învățăm și să dobândim. Din timpul lui Isus, este ispita celor zeloși, a scrupuloșilor, a grijuliilor și a așa-numiților - astăzi - „tradiționaliști” și chiar a intelectualiștilor.

- **Ispita cumsecădeniei distructive**, care în numele unei milostiviri înșelătoare pansează rănilor fără a le îngriji înainte și a le trata cu medicamente; care tratează simptomele și nu cauzele și rădăcinile. Este ispita celor „cumsecade”, a temătorilor și chiar a așa-numiților „progresiști și liberaliști”.

- **Ispita de a transforma piatra în pâine** pentru a înceta un post lung, apăsător și dureros (cf. *Lc* 4,1-4) și aceea de a transforma pâinea în piatră și a o arunca împotriva păcătoșilor, a celor slabi și a celor bolnavi (cf. *In* 8,7), adică de a o transforma în „poveri insuportabile” (*Lc* 10,27).

- **Ispita de a coborî de pe cruce**, pentru a-i mulțumi pe oameni, și a nu rămâne pe ea, pentru a împlini voința Tatălui; de a se apleca în fața Spiritului lumesc în loc de a-l purifica și a-l apleca în fața Spiritului lui Dumnezeu.

- **Ispita de a neglija „depositum fidei”**, considerându-se nu păzitori ci proprietari și stăpâni sau, pe de altă parte, **ispita de a neglija realitatea** folosind o limbă minuțioasă și o limbă de lemn pentru a spune multe lucruri și a nu spune nimic! Le numeau „bizantinisme”, cred, aceste lucruri...

Iubiți frați și surori, ispitele nu trebuie nici să ne înspăimânte nici să ne descumpănească și nici măcar să ne descurajeze, pentru că niciun discipol nu este mai mare decât învățătorul său; deci dacă Isus a fost ispitit - și chiar a fost numit Belzebul (cf. *Mt* 12,24) - discipolii săi nu trebuie să se aștepte la un tratament mai bun.

Personal m-aș fi îngrijorat mult și m-aș fi întristat dacă n-ar fi existat aceste ispite și aceste discuții aprinse; această mișcare a spiritelor, cum o numea sfântul Ignațiu (*EE*, 6) dacă toți ar fi fost de acord sau taciturni într-o pace falsă și cvietistă. În schimb am văzut și am ascultat - cu bucurie și recunoștință - discursuri și intervenții pline de credință, de zel pastoral și doctrinal, de înțelepciune, de franchețe, de curaj și de *parresia*. Și am simțit că a fost pus în fața ochilor binele Bisericii, al familiilor și „*suprema lex*”, „*salus animarum*” (cf. can. 1752). Și asta întotdeauna - am spus asta aici, în Aulă - fără a pune niciodată în discuție adevărurile fundamentale ale sacramentului căsătoriei: indisolubilitatea, unitatea, fidelitatea și procreativitatea, adică deschiderea la viață (cf. can. 1055, 1056 și *Gaudium et spes*, 48).

Aceasta este Biserica, via Domnului, Mama fertiță și Învățătoarea grijulie, căreia nu-i este frică să-și suflece mânecele pentru a vărsa untdelemnul și vinul

(continuare în pag. 20)

(urmare din pag. 19)

pe rănilor oamenilor (cf. *Lc* 10,25-37); care nu privește omenirea dintr-un castel de sticlă pentru a judeca sau a clasifica persoanele. Aceasta este Biserica una, sfântă, catolică, apostolică și compusă din păcătoși, care au nevoie de milostivirea sa. Aceasta este Biserica, adevărata mireasă a lui Cristos, care încearcă să fie fidelă față de Mirele său și față de doctrina sa. Este Biserica, ea căreia nu-i este frică să mănânce și să bea cu desfrânatele și vameșii (cf. *Lc* 15). Biserica ce are porțile deschise larg pentru a-i primi pe cei nevoiași, pe cei căiți și nu numai pe cei dreپți sau pe cei care cred că sunt desăvârșiți! Biserica ce nu se rușinează de fratele căzut și nu se preface că nu-l vede, dimpotrivă se simte implicată și aproape obligată să-l ridice și să-l încurajeze să reia drumul și îl însoțește spre întâlnirea definitivă cu Mirele său, în Ierusalimul ceresc.

Aceasta este Biserica, mama noastră! Și atunci când Biserica, în varietatea carismelor sale, se exprimă în comuniune, nu poate să greșească: este frumusețea și forța lui *sensus fidei*, a aceluia simț supranatural al credinței, care este dăruit de Spiritul Sfânt pentru ca, împreună să putem cu toții intra în inima Evangheliei și să învățăm să-l urmăm pe Isus în viața noastră, și acest lucru nu trebuie să fie văzut ca motiv de confuzie și de deranj.

Atâția comentatori, sau oameni care vorbesc, și-au imaginat să vadă o Biserică în ceartă unde o parte lupta împotriva celeilalte, îndoindu-se chiar de Spiritul Sfânt, adevăratul promotor și garant al unității și armoniei în Biserică. Spiritul Sfânt care de-a lungul istoriei a condus mereu barca, prin slujitorii săi, chiar și atunci când marea era potrivnică și agitată, iar slujitorii erau infideli și păcătoși.

Și, așa cum am îndrăznit să vă spun la început, era necesar să trăim toate acestea cu liniște, cu pace interioară și pentru că Sinodul se desfășoară *cum Petro* și *sub Petro*, iar prezența Papei este garanție pentru toți.

Să vorbim un pic despre Papa, acum, în raport cu episcopii... Așadar, misiunea Papei este aceea de a garanta unitatea Bisericii; este aceea de a aminti păstorilor că prima lor datorie este să hrănească turma - să hrănească turma - pe care Domnul le-a încredințat-o și să încerce să primească - cu paternitate și milostivire și fără temeri false - oițele rătăcite. Am greșit, aici. Am spus să primească: să meargă ca să le găsească.

Misiunea sa este să amintească tuturor că autoritatea în Biserică este slujire (cf. *Mc* 9,33-35) așa cum a explicat cu claritate Papa Benedict al XVI-lea, prin cuvinte pe care le citez textual: „Biserica este chemată și se angajează să exercite acest tip de autoritate care este slujire, și o exercită nu ca titlu propriu, ci în numele lui Isus Cristos... De fapt, prin intermediul Păstorilor Bisericii Cristos paște turma sa: El o conduce, o ocrotește, o corectează, pentru că o iubește profund. Însă Domnul Isus, Păstor suprem al sufletelor noastre, a voit ca tot Colegiul Apostolic, astăzi Episcopii, în comuniune cu

Succesorul lui Petru... să participe la această misiune de a se îngriji de Poporul lui Dumnezeu, să fie educatori în credință, orientând, însuflețind și susținând comunitatea creștină, sau, așa cum spune Conciliul, «*îngrijindu-se personal sau prin alții ca fiecare credincios să fie călăuzit, în Spiritul Sfânt, spre trăirea deplină a propriei chemări conform Evangheliei, spre o iubire sinceră și activă și spre libertatea cu care ne-a eliberat Cristos*» (*Presbyterorum Ordinis*, 6)... Prin intermediul nostru - continuă Papa Benedict - Domnul ajunge la suflete, le instruiește, le păzește, le conduce. Sfântul Augustin, în *Comentariul la Evanghelia după sfântul Ioan*, spune: «*Așadar să fie angajare de iubire păstorierea turmei Domnului*» (123,5); **aceasta este suprema normă de conduită a slujitorilor lui Dumnezeu, o iubire necondiționată, ca aceea a Bunului Păstor, plin de bucurie, deschis față de toți, atent față de cei de aproape și grijuliu față de cei de departe** (cf. Sfântul Augustin, *Discurs* 340, 1; *Discurs* 46, 15), **delicat față de cei slabi, față de cei mici, față de cei simpli, față de păcătoși, pentru a manifesta infinita milostivire a lui Dumnezeu cu cuvintele asiguratorie ale speranței** (cf. *Idem, Scrisoarea* 95, 1)” (Benedict al XVI-lea, *Audiența generală*, miercuri, 26 mai 2010).

Deci, Biserica este a lui Cristos - este Mireasa sa - și toți Episcopii, în comuniune cu Succesorul lui Petru, au misiunea și datoria de a o păzi și de a o sluji, nu ca *stăpâni*, ci ca *slujitori*. Papa, în acest context, nu este *stăpânul suprem*, ci mai degrabă *servitorul suprem* - „*servus servorum Dei*”; garantul ascultării și al conformității Bisericii față de voința lui Dumnezeu, față de Evanghelia lui Cristos și față de Tradiția Bisericii, punând deoparte orice acțiune arbitrară personală, deși este - prin voința lui Cristos însuși - „*Păstorul și Învățătorul suprem al tuturor credincioșilor*” (can. 749) și deși se bucură „*de puterea ordinară care este supremă, deplină, nemijlocită și universală în Biserică*” (cf. can. 331-334).

Iubiți frați și surori, acum avem încă un an pentru ca să medităm îndelung, cu adevărat discernământ spiritual, asupra ideilor propuse și să găsim soluții concrete la atâtea dificultăți și nenumărate provocări pe care familiile trebuie să le înfrunte; să dăm răspunsuri la multele descurajări care înconjoară și sufocă familiile.

Un an pentru a lucra asupra „*Relatio synodi*” care este rezumatul fidel și clar a tot ceea ce a fost spus și discutat în această aulă și în cercurile mici. Și este prezentat Conferințelor episcopale ca „*Lineamenta*”.

Domnul să ne însoțească, să ne conducă în acest parcurs spre gloria numelui său cu mijlocirea Sfintei Fecioare Maria și a sfântul Iosif! Și vă rog nu uitați să vă rugați pentru mine!

Franciscus

Traducere de pr. Mihai PĂTRAȘCU

www.ercis.ro

COLECTĂ SPECIALĂ

Har și pace din partea lui Dumnezeu, iar de la noi binecuvântare pentru toți cei ce aduceți daruri și faceți bine întru sfințele noastre biserici și vă aduceți aminte de cei săraci.

+ Virgil Bercea
Episcop

*Lasă întâi să se sature copiii. Căci nu este bine să iei pâinea copiilor și s-o arunci câinilor (Marcu 7,27)
Copiii cer pâine, dar nimeni nu le-o întinde.
(Plângerile lui Ieremia 4,4)*

Dragi credincioși,

Evanghelia ne spune un lucru simplu, dar foarte revoluționar: pâine, hrană, apă și pământ este pentru toată lumea. Dar dacă unica valoare este profitul sau acumularea, atunci nu va fi de ajuns pentru toată lumea.

Evanghelia nu este neutră: te constrânge să iei o decizie, o atitudine. Fă ceea ce vrei, dar nu poți să te speli pe mâini de alții pentru că, a face așa, este deja o atitudine, o alegere. Nu poți să nu alegi.

Ea este o femeie extraordinară, practicantă, respectabilă, prea respectabilă. Nu este nimic de spus cu privire la ea: este un exemplu, un model. În biserică, în prima bancă, are scaunul ei pentru îngenunchiere, îmbrăcat cu burete și învelit în catifea roșie pentru a se simți bine atunci când ascultă liturghia ei, chiar și liturghia este a ei.

Este frig. S-a îmbrăcat foarte bine, ea și copilul înaintează cu capul în sus, spre biserică, liniștită și fără să fie emoționată. Merge așa cum s-ar duce să facă alte lucruri ale sale ce trebuie a fi făcute, merge să-și facă devoțiunile.

Este frig. Chiar dacă are mănuși îi este frig. Se grăbește să traverseze curtea bisericii **fără să vadă săracul** care îi aștepta.

Ea își spune: *Merg la Domnul, merg să mă rog la Cristos, cel mai mare, cel pe care îl iubesc până la moarte.* Și trece pe lângă **el** fără să-l recunoască.

Îi spune copilului: *Vino să îl vezi pe micul Isus.* Și copilul, grăbindu-se să intre, lovește copilul sărac și aproape dezbrăcat care îl aștepta.

Dar, așa cum am spus, este o doamnă extraordinară... Este sigură de sine, sigură că face binele.

Oare Dumnezeu este mulțumit? Este o întrebare pe care nu și-a pus-o deloc, pentru că, după cum se comportă, nici nu are vre-un rost. Botezată, miruită, împărtășită, căsătorită, toate aceste în biserică, și câte flori au fost și cât de multă lume a participat, a fost prezent chiar și corul. Apoi rugăciunile, liturghia duminicală și posturile de miercuri, și vineri, și posturile de peste an.

Pe scurt, tot ce trebuia să facă a făcut. Tot ceea ce trebuie să facă pentru a nu merge în iad, face.

Cu siguranță că este mulțumit și Bunul Dumnezeu! Dar, cu toate acestea, înaintea ușii bisericii, în frigul nopții, **Bunul Dumnezeu și Fiul** său așteaptă încă...

Dragi credincioși,

Suntem o familie mare și unică. Binele ori este al familiei întregi, ori, dacă nu, familia va suferi.

Este ca și cum ai spune: dacă mă doare stomacul sau dacă mă doare dintele, tot corpul resimte aceasta. Numai dacă fiecare parte a corpului este bine, persoana se simte bine.

Dacă există împărtășire, atunci este pentru toată lumea. Dacă lipsește împărtășirea, atunci există numai pentru puțini.

Colecta specială, care se organizează în Duminica Samariteanului Milostiv, are ca scop strângerea de fonduri pentru susținerea cantinei unde mănâncă zilnic **56 de copii** și 70 de adulți. Prin urmare, tasul din data de **16 noiembrie 2014** va fi predat, de fiecare parohie, Asociației Caritas Eparhial Oradea.

Doamne, dă-ne nouă capacitatea de nu lăsa să lipsească acestor copii pâinea cotidiană pe care Tu nu ai lăsat să ne lipsească nouă.

Pr Olimpiu TODOREAN
Președinte